

ТАҚРИЗ

ба фишурдаи диссертатсияи Давлатов Ҳабибулло Сайфуллоевич «Хусусиятҳои эпидемиологии сироятҳои дохилибеморхонагӣ дар статсионарҳои травматологӣ ва оптимизатсияи чорабиниҳои пешгирӣ ва мубориза бо онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои тиб аз рӯйи ихтисоси 14.02.02 – эпидемиология

Мубрамият. Проблемаи сирояти дохилибеморхонагӣ (СДБ) барои нигоҳдории тандурустии тамоми ҷаҳон актуалӣ мебошад, ки ин аз сатҳи баланди беморшавӣ ва ғавтият, ҳамчунин зиёни ҷиддии иҷтимоиву иқтисодӣ алоқамандӣ дорад. Мувофиқи маълумоти муҳаққиқони ватаниву хориҷӣ СДБ дар 5-20%-и беморони бистаришуда ба мушоҳида мерасад. Тибқи ҳисобҳои маълумотҳои омории расмӣ СДБ аз маълумотҳои воқеӣ 40-50 маротиба камтар аст. Ҳамроҳ шудани СДБ ба бемории асосӣ давомнокии бистаришавии беморро дар беморхона то 6-8 рӯз ва аз ин ҳам бештар зиёд мекунад.

СДБ-и ҳамроҳшуда, амалиётҳои ҷарроҳии узвҳои ҳаётан муҳимро то ҳадди “не” мерасонанд ва нерӯи ба наҷотдиҳии бемор равона кардашударо барбод дода, ба ғавтият таъсири манфӣ мерасонанд. СДБ бо бемории асосӣ ҳамроҳ шуда ба вазъи организм таъсири амиқ мерасонад: онҳо боиси дароз шудани муҳлати табобат ва музмин шудани ҷараёни беморӣ гашта, дар ҳолатҳои вазнин бошад, боиси марги бемор мегарданд.

Дар сохтори СДБ –и статсионари бузурги бисёрсоҳа СФС (сирояти фасодиву септикӣ) аҳамияти калон дорад, вай аз ҳисоби умумӣ то 65-70%-ро ташкил мекунад. СФС асосан дар беморони соҳаи ҷарроҳӣ бештар дучор мегардад.

Омилҳои асосии хатари пайдо шудани СФС инҳоянд: афзудани миқдори ноқилҳои штаммҳои типии резистентнок дар байни кормандон; ба вучуд омадани штаммҳои беморхонагӣ; зиёд гаштани ифлосшавии ҳаво аз микробҳо, ашёи атроф ва дастҳои кормандон; зиёд шудани манипулятсияҳои (дастамалҳои) ташхисиву табобатӣ.

Заиф будани пойгоҳи моддиву техникаи бисёр муассисаҳои табобативу профилактикӣ, камбудии дастгоҳҳои стерилизатсионӣ, таҷҳизоти тиббӣ, камбудии рӯйпушҳо ва рӯҷоҳои кати беморон дар статсионарҳо, маводи шӯстании дизенфексиониву антисептикӣ, вайрон кардани режими санитарӣ-зиддиэпидемики, дар баъзе статсионарҳои соҳаи ҷарроҳӣ набудани

оби гарм ва камбуди оби хунук боиси гирифторшавии гурӯҳӣ ба беморӣ ва хуруҷҳои СБД мегарданд.

Актуалӣ будани таҳқиқоти диссертатсионии Давлатов Х.С. бешубҳа аст ва зарурати ҷиддии омӯзиши проблемаи СДБ-ро дар статсионарҳои травматологии Ҷумҳурии Тоҷикистон тақозо мекунад.

Гуфтаҳои боло мубрамии таҳқиқоти илмии Х.С. Давлатовро муайян мекунанд, ки мақсади он аз ошкор намудани хусусиятҳои эпидемиологии пайдошавии сироятҳои дохилибеморхонавӣ дар беморони травматологӣ бо таҳияи тавсияҳо оид ба такмили чораҳои пешгирӣ ва мубориза бар зидди бемориҳои мазкур иборат аст. Дар робита аз ин, мавзӯи интихобкардаи муаллиф қомилан актуалӣ буда, ҳам аҳамияти амалӣ ва ҳам назариявӣ дорад. Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот мушаххас ва илман асосноканд.

Навгониҳои илмии таҳқиқот аз он иборат аст, ки нахустин бор дар Тоҷикистон сохтори муосири барангезандаҳое муайян гардидааст, ки ба пайдошавии сироятҳои дохилибеморхонавӣ (СДБ) дар миёни беморони осебдида дар беморхонаҳои травматологӣ ва робитаи он бо сиркулятсияи микроорганизмҳо дар муҳити беморхона бо ошкорсозии сабабҳои пайдоиш ва паҳншавии онҳо вобаста мебошад. Микрофлораи грамманфӣ дар сохтори этиологии сироятҳои нозокомиалӣ дар беморони травматологӣ мавқеи пешрафтаре ишғол мекунад.

Дар асоси таҳқиқотҳои анҷомдодашуда диссертант басомади беморшавӣ, сохтор ва хусусиятҳои эпидемиологии шаклҳои гуногуни СДБ-ро дар статсионарҳои травматологӣ –ортопедӣ муайян кардааст.

Диссертант хусусиятҳои эпидемиологии СФИ –ро вобаста аз сиркулятсияи микроорганизмҳо дар статсионарҳои травматологӣ муайян кардааст. Омилҳои хатараи пайдошавии СДБ дар муассисаҳои травматологӣ вобаста аз норасоҳои гузаронидани чорабиниҳои муносиби пешгирикунанда ошкор карда шудаанд.

Дар пажӯҳиш бори аввал дар Ҷумҳурии Тоҷикистон далелҳои зарари молиявӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ дар натиҷаи як ҳолати уфунати бемористонӣ дар статсионарҳои травматологӣ пешниҳод мешавад, ки маблағи 500 доллари амрикоиро ташкил мекунад.

Аҳамияти амалии таҳқиқот. Дар натиҷаи гузаронидани таҳқиқоти эпидемиологӣ диссертант муқаррар намудааст, ки сиркулятсияи густурдаи микроорганизмҳои шартӣ-патогенӣ дар муассисаҳои травматологӣ аз вайронкуниҳои кушоду равшани речаи зиддиэпидемиологӣ ва камбудихо дар

ташкил ва баргузори тadbирҳои бесироятгардонӣ ва зиддиуфунисозӣ шаҳодат медиҳад.

Сатҳи беморшавӣ, сохтор ва хусусиятҳои эпидемиологии уфунатҳои бемористонӣ дар беморхонаҳои осебӣ ифшо карда мешаванд. Ҳангоми таълифи диссертатсия ошкор карда шудааст, ки омилҳои хатари пайдошавии СДБ дар беморхонаҳои осебшиносӣ: вазниншавии бемории асосӣ, таъҷилий ва давомнок будани баргузори ҷарроҳӣ, муҳлатҳои бистарӣ будани беморон қабл ва баъд аз ҷарроҳӣ дар беморхона, басомади зиёди СДБ даркӯдакони бемори то 2-сола ва аз 60-сола боло ба ҳисоб мераванд.

Зиёни молиявие, ки СДБ мерасонад, барои бучети ММП ва ҳешовандони беморон бори гарон мебошад.

Системаи тadbирҳои равонашуда ба баргузори комплекси ҷорабиниҳои беҳдоштию зиддиэпидемиологӣ, беҳсозии сифати расонидани ёрии тиббӣ дар беморхонаҳои осебшиносӣ ва коҳиш додани зиёни иқтисодӣ аз СДБ муносиб гардонида шудааст.

Хулосаҳо пурра асоснок карда шудаанд ва мантиқан аз натиҷаҳои ҳосилшуда бармеоянд. Онҳо барои нигоҳдории тандурустии амалӣ аснои таҳия намудани комплекси ҷорабиниҳои профилактикаи оризаҳои дохилибеморхонагии фасодӣ-илтиҳобӣ дар статсионарҳои травматологӣ хеле муҳим мебошанд.

Ҳаҷм ва сохтори диссертатсия барои ба даст овардани маълумотҳои саҳеҳ ва эътимоднок кофӣ мебошанд.

Мақолаҳои илмии нашршуда оид ба мавзӯи диссертатсия нуқтаҳои асқсии рисоларо инъикос мекунанд. Фишурдаи рисола ва қорҳои илмии нашршуда нқтаҳои асосӣ в хулосаҳои таҳқиқоти иҷрошударо пурра инъикос мекунанд, оид ба маводи дар фишурда нашршуда эрод надорем.

Гуфтаҳои дар боло зикршуда асос мешаванд, ки диссертатсияи Давлатов Ҳабибулло Сайфуллоевич «Хусусиятҳои эпидемиологии сироятҳои дохилибеморхонагӣ дар статсионарҳои травматологӣ ва оптимизатсияи ҷорабиниҳои пешгирӣ ва мубориза бо онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро таҳқиқоти илмӣ-квалификатсионии мустақили анҷомёфта ҳисобем, ки дар асоси таҳқиқоти аз тарафи диссертант анҷомдодашуда проблемаи тақмили ҷорабиниҳои профилактикии СДБ дар статсионарҳои травматологии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаллу фасл карда шудааст.

Диссертатсияи Давлатов Ҳабибулло Сайфуллоевич ба талаботи фасли 10, банди 163-и «Низомнома дар бораи тартиби додани унвони илмӣ» ҚОА

назди Президенти ҶТ аз 26-уми ноябри соли 2016, тахти № 505 қарори
Ҳукумати Ҷумҳури Тоҷикистон, ки аз диссертатсияҳои барои дарёфти
унвони илмӣ номзади илмҳои тиб аз рӯи ихтисоси 14.02.02 –
эпидемиология талаб карда мешавад, ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори
сарфароз шудан ба унвони илмӣ мебошад.

**Директори МД «Маркази
Ҷумҳуриявии пешгири
ва мубориза бар зидди
бемории ВНМО»
доктори илмҳои тиб**

Нуров Р.М.

Имзои муҳри расмӣ
Султанҷасем
ҶД „СЗ ВВМ“
Ҷ. Акбарова

